

Een Belgische Leeuw in de Leerdamse Pironstraat

Hoe komt een straat in Leerdam aan de naam van een Belgische generaal? En waarom ligt er in die straat een mozaïek van een leeuwenkop?

Toen ik zo'n veertig jaar geleden als woonde, moet ik er ontelbare keren gefietst: de Generaal Pironstraat. Een onbekende naam, zoals er wel meer later begreep ik dat het iets met de
Straatnaambord op de Ruurd Kok

klein ventje in Leerdam doorheen zijn gewandeld en voor mij als schooljongen waren in de buurt. Pas jaren oorlog te maken had.
hoek van de Oranje Nassaulaan. Foto:

Jean-Baptiste Piron was commandant Infanteriebrigade, beter bekend als de was in het Verenigd Koninkrijk gevormd en bestond uit zo'n 2200 uitgeweken Belgen en Luxemburgers. Het was een zustereenheid van de Nederlandse Prinses Irenebrigade. In augustus 1944, twee maanden na D-Day, landde de brigade Piron in Normandië en begon aan de opmars naar het noorden. Op 4 september nam de brigade deel aan de bevrijding van Brussel. Later die maand kwamen de Belgen voor het eerst in actie in Nederland, bij de strijd aan de Maas bij het Limburgse Wessem.

van de Belgische 1e Brigade Piron. Deze eenheid

In april 1945 vecht de Brigade opnieuw in ons land, in wat wel de Tweede Veldtocht in Nederland wordt genoemd. Het 1ste en 3^e Bataljon worden ingezet in de Betuwe, dat sinds de mislukte Slag om Arnhem in september 1944 een niemandsland is en bovendien grotendeels onder water is gelopen nadat de Duitsers op 2 december tegenover Arnhem de Rijndijk hebben opgeblazen. De Belgen kunnen sommige posities slechts bereiken over houten vlonders. Op 18 april 1945 start de aanval tegen de Duitse troepen die zich hebben verschanst achter de – van oorsprong Nederlandse - linedijk die tussen Opheusden en Ochten van de Nederrijn naar de Waal loopt. De Belgen krijgen het zwaar te verduren. Van de 19 Belgische soldaten die sneuvelen tijdens deze Tweede Nederlandse Veldtocht, vallen er 13 in de Betuwe. De brigade staakt de gevechten eind april 1945 net als de andere geallieerde eenheden. Pas na het tekenen van de wapenstilstand met de Duitse troepen, trekken ze verder West Nederland in. De Brigade Piron komt op 7 mei 1945 via Culemborg en Schoonrewoerd naar de Glasstad, zonder dat een schot wordt gelost. Ze blijven een week in Leerdam en moeten Duitse soldaten ontwapenen.

Aankomst van Generaal Piron bij het stadhuis. In de deuropening de heer Arkema, commandant van de Binnenlandse Strijdkrachten.
Foto: Beeldbank Historische Vereniging Leerdam

Toespraak van Generaal Piron in het stadhuis.
Foto: Beeldbank Historische Vereniging Leerdam

Links van burgemeester Den Hollander Generaal Piron t.g.v. 20 jaar herdenking bevrijding in 1965.
Foto: Beeldbank Historische Vereniging Leerdam

Monument voor de Brigade Piron voor het gemeentehuis in Opheusden. Foto: Ruurd Kok

Het mozaïek met wapen van de Brigade Piron in de stoep van de generaal Pironstraat op de hoek met de Burgemeester Meesstraat. Foto: Ruurd Kok

Na de oorlog is Piron nog een keer terug geweest in Leerdam voor de 20ste herdenking van de bevrijding op 5 mei 1965. Hij had toen al zijn straat gekregen: de Nassaustraat was na de oorlog naar hem genoemd. Het duurde echter nog 30 jaar voor er in Leerdam een gedenkteken verrees ter nagedachtenis aan de Belgische bevrijders. In 1995 werd in de stoep van de Generaal Pironstraat een herdenkingsmozaïek aangebracht met de kop van een brullende leeuw, het wapen van de brigade. In Opheusden, waar de brigade zo zwaar had gevochten, was op initiatief van een veteraan al in 1976 een monument opgericht. Piron was toen al twee jaar overleden.

Dat Leerdam pas vijftig jaar na de oorlog een gedenkteken kreeg voor de Belgische bevrijders is wellicht niet zo vreemd. De wapenfeiten van de brigade waren elders verricht. Het herdenkingsmozaïek is vorig jaar verplaatst wegens werkzaamheden aan de riolering en op de nieuwe plek aan de Burgemeester Meesstraat onthuld in aanwezigheid van een afvaardiging van de Brigade Piron. Veteranen van de bevrijding waren hier niet meer bij.

Overigens werd Piron pas in december 1947 benoemd tot luitenant-generaal, de rang die vermeld staat op het straatnaambord. Eigenlijk zou de straat beter Kolonel Pironstraat kunnen heten, de rang die hij had bij de bevrijding van Nederland.

Ruurd Kok

35^e jaargang, nummer 107 / december 2016